

Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Інститут сучасного мистецтва
(назва інституту)

Кафедра режисури та акторського майстерності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Дериний, проєктор
з науково-педагогічної роботи
проф. Толянич Ю.В.

« » 2021__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РЕЖИСУРА КІНО, ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІО

Для здобувачів вищої освіти

галузь знань
спеціальність
освітній рівень

02 Культура і мистецтво
026 Сценічне мистецтво
перший бакалаврський
РЕЖИСУРА

освітня програма

вид дисципліни

вибір за спеціалізаціями

Форма навчання _____ денна
Навчальний рік **2021/2022**
Кількість кредитів ECTS **4/120**

Мова викладання, навчання
та оцінювання **українська**

Форма підсумкового контролю **диф.залик**

Викладач: Погребняк Галина Петрівна кандидат мистецтвознавства, доцент, професор кафедри режисури та акторської майстерності

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ («__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ («__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ («__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

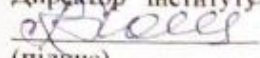
на 20__/20__ н.р. _____ («__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КНІВ - 2021

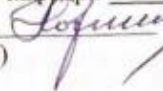
Розробник: Погребняк Галина Петрівна, кандидат мистецтвознавства, доцент, професор кафедри режисури та акторської майстерності

ПОГОДЖЕНО:

Директор інституту _____

(підпис) (Кульняк М.А.)
(прізвище та ініціали)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри _____

(Хоролець Л.І.)
(підпис)

Протокол № 1 від «02» 09 2021 р. Протокол № 1 від «01» 09 2021 р.

Схвалено науково – методичною радою Академії

Протокол від « 07 » 09 2021 року № 1
Голова науково-методичної комісії _____
(підпис) (Телячий Ю.В.)
(прізвище та ініціали)

« 07 » 09 2021 року

1. Анотація (опис) навчальної дисципліни(у т.ч. міждисциплінарні зв'язки):

Програма навчальної дисципліни «Режисура кіно, телебачення і радіо» складається з трьох розділів викладається на четвертому курсі і передбачає тематику практичних занять та самостійної роботи. Дана дисципліна належить до переліку дисциплін вибору інституту, передбачає опанування знаннями щодо процесу виникнення та формування режисури кіно, телебачення і радіо, передбачає оволодіння студентами знаннями щодо режисури та жанрово-стильового й художньо-творчого розмаїття вітчизняного й зарубіжного кіно, телебачення і радіо, має сприяти в опануванні оціночними критеріями щодо творчості режисерів кіно, телебачення і радіо й дати поштовх для використання режисерських засобів екранних мистецтв та радіо в сценічному мистецтві та створенні видовищного продукту.

Взаємозв'язок з нормативними та вибірковими дисциплінами: основи режисури театралізованих видовищ; сучасне театральне мистецтво; кіно, телебачення і радіо в сценічному мистецтві; акторська техніка в кіно, телебаченні, радіо; майстерність актора; творча майстерня режисера; творча майстерня звукорежисера.

2. Мета дисципліни «Режисура кіно, телебачення та радіо в сценічному мистецтві» має за мету ознайомити студентів з процесом зародження та розвитку режисури кінематографа, телебачення та радіо у різних країнах, надати необхідні знання щодо специфіки режисерської професії в кіно, на радіо та телебаченні; навчити творчо сприймати нову інформацію щодо новітніх технологій в галузі кіно, радіо й телебачення і її використання в професійній діяльності.

3. Завдання

- ознайомити студентів з основними етапами створення кіно- і телефільму, радіо- і телепередачі;
- розкрити особливості співпраці режисера з основними творчими помічниками;
- поглибити уявлення студентів про багатомірність засобів виразності в кіно, на радіо та телебаченні;
- навчити творчо використовувати досвід кіно, радіо і телебачення в практичній діяльності.

4. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

- знання творчих портретів відомих режисерів кіно, радіо й телебачення;
- вміння характеризувати твори кіно, радіо, телебачення;
- володіння навичками написання літературних сценаріїв.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
<i>ЗН.6</i>	Набути знання з режисури кіно,ТБ,радіо; знати види та жанри кіно,ТБ,радіо; сучасні тенденції постановок в кіно,ТБ,радіо, сучасну теорію і практику кіно,ТБ,радіо	Форми - Лекції, практичні заняття, самостійна робота	Тестовий контроль	55 %
<i>ВМ.1</i>	Вміти використовувати набуті знання щодо екранних та аудіо засобів режисера театралізованих видовищ в майбутній професійній культурно-мистецькій діяльності як режисера, актора-ведучого,	Форми – Лекції, практичні заняття Технології особисто орієнтоване навчання,	контроль умінь і навичок – практична робота; самостійна	15%

	організатора масових свят і видовищ.	інформаційні технології	робота (самоконтроль)	
<i>КОМ 1</i>	Уміння встановлювати соціально-психологічний комунікативний контакт в майбутньому творчому колективі, індивідуально орієнтовану взаємодію, що забезпечує творчий характер процесу професійної діяльності і виконання завдань на високому мистецькому рівні.	Форми – практичні, заняття, самостійна робота, спілкування Технології – стимулююче навчання, інформаційні технології	контроль умінь і навичок – практична творча робота; самостійна робота (самоконтроль)	15 %
<i>АіВ 3.</i>	Виявляти відповідальність за розвиток культурно-мистецьких знань і професійних практик, оцінку стратегічного розвитку культури, мистецтва, творчого та навчального колективу. Виявляти відповідальність історичної значущості творів екранного та аудіального мистецтва, особливо українського доробку.	Форми – лекційні, практичні заняття Технології – стимулююче навчання (дискусії, диспути, ділові ігри)	усне (індивідуальне, групове, комбіноване) опитування	15%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркового дисциплін які не входять до блоків спеціалізації)

Результати навчання дисципліни (код) Програмні результати навчання (назва)	1.1	1.2	2.1 2.2 2.3	3.1	4.1
	ІК. Здатність розв'язувати складні задачі й проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення практичних, теоретичних та самостійних занять і виконувати режисерські постановки самостійно, або у складі режисерсько-постановочної групи	ОНД .1.10			
ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.			ДВС .2.1. 03		
ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.	ОНД .1.12				
ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.				ДВС .3.2. 03	
ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	ОНД .1.3				

ЗК05. Здатність спілкуватися іноземною мовою.	ОНД .1.4				
ЗК06. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.	ОНД .1.15				
ЗК07. Здатність працювати в команді.			ДВС .2.1. 03		
ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності			ДВС .2.1. 04		
СК02. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.			ДВС .2.1. 05		
СК05. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.				ДВС .3.2. 02	
СК07. Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів.			ДВС .2.2. 07		
СК08. Здатність оперувати новітніми інформаційними й цифровими технологіями в процесі реалізації художньої ідеї, осмислення та популяризації творчого продукту.			ДВС .2.2. 08		
СК15. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.			ДВС .2.2. 09		
СК16. Здатність враховувати етичні засади професійної діяльності.			ДВС .2.2. 07		
СК 17. Здатність враховувати економічні, організаційні та правові аспекти професійної діяльності.			ДВС .2.2. 10		
ПР01. Визначати взаємозв'язок цінностей громадянського суспільства із засадами розвитку сфери культури й мистецтва в Україні.			ДВС .2.3. 04		
ПР02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.			ДВС .2.3. 02		
ПР03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.			ДВС .2.3. 05		
ПР07. Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.			ДВС .2.3. 06		
ПР08. Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації), самостійно обирати критерії для його оцінки.			ДВС .2.2. 06		
ПР09. Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.			ДВС .2.3. 05		

7. Схема формування оцінки (згідно п.7. «Положення про організацію освітнього процесу в НАКККіМ»)

7.1 Форми оцінювання студентів:

- підсумкове оцінювання: диф. залік (усна відповідь на 2 питання в білеті та творче завдання)

- умови допуску до підсумкового диф.заліку:

- відсутність заборгованості з практичних занять;
- позитивні рейтингові бали за кожний розділ.

• Змістовий Розділ 1

- Самостійне завдання 1 - 10 балів/ 5 балів.
- Самостійне завдання 2 - 10 балів/ 5 балів.
- Самостійне завдання 3 - 10 балів/ 5 балів.
- Самостійне завдання 4 - 10 балів/ 5 балів.
- Самостійне завдання 5 - 10 балів/ 5 балів.
- Самостійне завдання 6 - 10 балів/ 5 балів.
- Самостійне завдання 7 - 10 балів/ 5 балів.
- Практичні завдання - 20 балів/ 7 балів.
- Оцінювання роботи під час практичних занять (ЗР 1): -10 балів/ 6 балів.
- Контрольна робота з тем ЗР1*:. — 20 балів/ 6 балів**.
- Підсумкова контрольна робота (диф.залік). - 40 балів / 20 балів.

• Змістовий Розділ 2

- Самостійне завдання 1 - 10 балів/ 2 балів.
- Самостійне завдання 2 - 10 балів/ 5 балів.
- Самостійне завдання 3 - 10 балів/ 5 балів.
- Самостійне завдання 4 - 10 балів/ 5 балів.
- Самостійне завдання 5 - 10 балів/ 5 балів.
- Самостійне завдання 6 - 10 балів/ 5 балів.
- Самостійне завдання 7 - 10 балів/ 5 балів.
- Практичні завдання - 20 балів/ 7 балів.
- Оцінювання роботи під час практичних занять (ЗР 2): - 10 балів/ 3 балів.
- Контрольна робота з тем ЗР2:. — 10 балів/ 5 балів.

• Змістовий Розділ 3

- Самостійне завдання 1 - 10 балів/ 2 балів.
- Самостійне завдання 2 - 10 балів/ 2 балів.
- Самостійне завдання 3 - 10 балів/ 2 балів.
- Самостійне завдання 4 - 10 балів/ 5 балів.
- Самостійне завдання 5 - 10 балів/ 5 балів.
- Самостійне завдання 6 - 10 балів/ 5 балів.
- Практичні завдання - 10 балів/ 5 балів.
- Оцінювання роботи під час семінарських занять (ЗР 3): - 10 балів/ 5 балів.
- Контрольна робота з тем ЗР3:. - 10 балів/ 5 балів.
- Підсумкова контрольна робота - 30 балів / 20 балів.

* ЗР – змістовий розділ.

Підсумкове оцінювання: диф.залік (ЗР1, ЗР2,ЗР3).

7.2 Організація оцінювання: Контроль за якістю навчання студента здійснюється за 100-бальною системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем 3 змістових розділів (бали, отримані за контрольні роботи (у формі тестування),

презентації тощо; бали, отримані за виконання самостійних завдань; бали, отримані на практичних заняттях, а також бали, які отримані за підсумкову роботу (екзамен). Перелік самостійних та практичних завдань, питання та завдання підсумкової контрольної роботи є складовою у навчально-методичному комплексі з даної дисципліни. Зміст курсу поділений на 3 змістові розділи. Кожний змістовий розділ включає в себе практичні заняття, самостійну роботу студентів, які завершуються контролем рівня засвоєння якості програмного матеріалу відповідної частини курсу. До розділу 1 (ЗР1) входять теми 1 - 7, до розділу 2 (ЗР2) – теми 8–14, до розділу 3 (ЗР3) входять теми 15 – 20.

Таблиця розподілу балів

Вид завдань	З Р Ба ли	ЗР №1		ЗР № 2		ЗР №3	
		Макс.	Мін.	Макс.	Мін.	Макс.	Мін.
Самостійні		30	15	30	10	40	20
Семінарські		20	7	20	7	10	5
К/Р №1		20	5	20	10	20	5
К/Р №2		20	13	20	13	20	10
Підсумкові семестрові, де 90 балів є прохідними без опитування		90	40	90	40	90	40
Диференційований Залік						40	20

Умовою допуску до підсумкової роботи (екзамену) є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 40 балів (*критично-розрахунковий мінімум*). При цьому обов'язковим є успішне складання контрольних робіт та виконання самостійних робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

При простому розрахунку отримаємо:

	Семестрова кількість балів	Підсумкова робота диф.залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	<i>40/40</i>	<i>20/20</i>	<i>60/60</i>
Максимум	60/60	30/40	90/100

У випадку відсутності здобувача вищої освіти з поважних причин відпрацювання та перездачі контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу у НАКККіМ» від 16 грудня 2015 р.

Екзамен виставляється за результатами роботи здобувача вищої освіти впродовж усього семестру. Здобувач вищої освіти, який набрав суму залікових балів (90), має право отримати підсумкову оцінку без опитування чи виконання екзаменаційного завдання за результатами контролю. Здобувачі вищої освіти, які набрали протягом семестру менше 90 балів обов'язково складають екзамен.

Присутність **всіх здобувачів вищої освіти** на диф. заліку є обов'язковою.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Оцінка за шкалою НАКККіМ (бали)	Оцінка за чотирибальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	Відмінно	A
82-89	Добре	B
74-81		C
64-73	Задовільно	D
60-63		E
35-59	Незадовільно	FX
1-34		F

8. Структура навчальної дисципліни.

№ п/п	Номер і назва теми*	Кількість годин		
		лекції	практичні	Самостійна робота
<i>Розділ 1. Режисура в кіно</i>				
1	Специфіка режисерської професії в кіно	1	1	
	Ознайомитись з роботою кіностудії			3
2	Основні етапи фільмовиробництва	1	1	
	Написати на основі новели, оповідання, повісті (або ж оригінальний) літературний кіносценарій			3
3	Кінорежисер і оператор-постановник. Візуальна пластика кіно	2	2	
	Розкривають сутність операторської професії в кіно, підготувати реферат на тему: “Творча лабораторія кінооператора”. Переглянути вказані викладачем фільми, визначити та підготувати письмовий звіт щодо: <ul style="list-style-type: none"> – видів перспективи в кадрі; – дієвості застосованих масштабів зображення; – доцільності використання різноманітних видів руху камери; – ефективності застосування певного освітлення; – доцільності використання світлових ефектів 			3
4.	Кінорежисер і художник	2	2	
	Переглянути фільми за власним вибором та написати звіт на тему “Художньо-декоративне рішення фільму”			3
5.	Кінорежисер і композитор. Створення музичного кінообразу	2	2	
	Опрацювати вказану літературу та підготувати реферат на тему: “Кіномузика композитора”; переглянути фільми за власним вибором, підготувати усний звіт, щодо видів та типів музичного супроводу, ефективності використання музики у певному			3

	фільмі, наявності або відсутності музичного кінообразу.			
6.	Актор і режисер у кіно. Створення образу-характеру	2	2	
	Вивчити літературні та кіноматеріали, що розкривають специфіку роботи актора в кіно та підготувати реферат на тему: “Актор і акторський ансамбль у фільмах режисера”			3
7.	Монтаж – форма організації кінематографічного матеріалу	1	1	
	Опрацювати літературу, що висвітлює поняття та процес монтажу в кінематографі, переглянути вказані викладачем фільми, визначити та підготувати письмову роботу щодо використаних режисером типів та видів монтажу, їхню вмотивованість, драматургічну значимість			3
Контрольна робота				
Розділ 2. Режисера на телебачення				
8	Сутність аудіовізуального мислення та образна система телеекрана	1	1	
	Проаналізувати лекційний матеріал та, ознайомившись зі вказаною літературою, підготувати реферати на теми за вибором: “Простір і час на телеекрані”, “Жанри телевізійного мистецтва”, “Віртуальний світ телеекрана”			3
9	Особливості режисерської професії на телебаченні	2	2	
	Переглянути телепередачі або телефільми за власним вибором та обрати той твір, що відзначається оригінальністю режисерського задуму. Описати режисерські засоби, види руху в кадрі			3
10.	Слово в телефільмі та телепрограмі	1	1	
	Переглянути документальні чи науково-популярні телефільми, за власним вибором обрати найцікавіший з них, написати власний закадровий текст			3
11.	Монтажна побудова телевізійного зображення	1	2	
	Опрацювати лекційний матеріал і запропоновану літературу, переглянути за бажанням музичні кліпи, написати реферати на такі теми: “Музичний кліп і віртуальна реальність”, “Витоки кліпового монтажу”			3

12.	Режисура телевізійного фільму	1	1	
	Переглянувши художні телевізійні фільми чи телесеріали, відтворити графічно деякі мізансцени. Підготувати сценарний матеріал для роботи з актором перед камерою			3
13.	Реклама на ТБ: етичний і естетичний аспекти	2	2	
	Опрацювати лекційний матеріал і рекомендовану літературу та написати реферат на тему: “Соціальна реклама на ТБ. Надбання й прорахунки”			3
14.	Специфіка телевізійних жанрів	1	1	
	На основі лекційного матеріалу, прочитаної літератури та переглянутих телеігор підготувати письмовий звіт на теми: “Злеті й падіння КВК”, “Що? Де? Коли? – від народження до смерті” тощо			3
	Контрольна робота			
<i>Розділ 3. Режисура на радіо</i>				
15.	Звук у радіоефірі як особливе явище	1	1	
	Опрацювати літературні матеріали та підготувати реферати на теми: “Чорноморські досліді О.С.Попова”; “Зоряний час” радіоапаратури Гульємо Марконі”			3
16.	Режисер та звукорежисер на радіо. Створення звукового образу	2	2	
	Вивчити зазначену літературу, прослухати вказані викладачем радіопередачі та підготувати усні доповіді на тему “Естетичні засади саунд-дизайну на радіо”, “Режисер і звукорежисер в роботі з архівними радіоматеріалами”			3
17.	Режисура радіомовлення	2	2	
	Опрацювати лекційний матеріал, вказану викладачем літературу та написати на основі оповідання, повісті, п’єси або ж реальних фактів літературний сценарій радіовистави чи Feature			3
18.	Режисура музичної палітри на радіо	1	1	
	Опрацювати вказану літературу, прослухати відповідні цикли радіопередач та підготувати реферати на такі теми: “Режисер і музичний			3

	редактор у роботі над радіопередачею”, “Композитор на радіо”, “Музична радіопередача: надбання і прорахунки”, “Музичні колективи перед мікрофоном у радіостудії. Мета. Значення”			
19.	Шуми та акустичні ефекти в ефірних програмах	1	1	
	Опрацювати лекційний матеріал, вивчити відповідні літературні матеріали, прослухати радіопередачі за власним вибором та підготувати письмові звіти на такі теми: “Арсакустика – новий напрямок в аудиокультури”, “Використання шумів у роботі над радіовиставою”, “Шумоμουзика на радіо. Перспективи використання”			3
20.	Культура роботи зі звуком в ефірі	1	1	
	На основі лекційного матеріалу та вивченої літератури, а також прослуханих за власним вибором радіопередач підготувати усний звіт на тему: “Слуховий дискомфорт у радіопередачі... (назва)”, написати реферат на тему: “Реклама на радіо. Етичний та естетичний аспекти”			4
	Контрольна робота			
	Диференційований залік			
	ВСЬОГО	28	28	64

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій – 28 год.

Практичні заняття - 28 год.

Самостійна робота – 64 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Вайсфельд И. Мастерство кинодраматурга. – М., 2011.
2. Вольтце В. Профессия – оператор. – М., 2004.
3. Воскресенская И.Н. Звуковое решение фильма. – М., 1918.
4. Герасимов С. Воспитание кинорежиссера. – М., 1978.
5. Погребняк Г.П. Видатні постаті в історії кинорежисури. – К., 2012.
6. Погребняк Г.П. Кіно, телебачення і радіо в сценічному мистецтві. – К., 2017.
7. Погребняк Г.П. Авторський кінематограф в культурному просторі другої половини ХХ початку

XXI ст. Київ: НАКККіМ. 2020.446с.

Додаткові:

1. Ждан Б.Н. Эстетика экрана и взаимодействие искусств. – М., 1987.
2. Железняков В. Цвет и контраст. – М., 2012.
3. Желябужский Ю. Изобразительная композиция фильма. – М., 1990.
4. Зайцева Л.А. Выразительные средства кино и телевидения. – М., 2011.
5. Закревский Ю.А. Звуковой образ в фильме. – М., 2014.
6. Ілленко Ю. Парадигма кіно. – К., 1999.
7. Ильин Р. Изобразительные ракурсы экрана. – М., 1980.
8. Крючечников М. Композиция фильма. – М., 1990.
9. Куликов Л. Основы кинорежиссуры. – М., 2016.
10. Левчук Т., Ільяшенко В. Кинорежиссура. – К., 1981.

